

ENAKOPRAVNOST

ALITY

NEODVISEN DNEVNIK SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), NOVEMBER 13, 1942.

ŠTEVILKA (NUMBER) 267

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

USODA ŠAKALA JE ZAPEČATENA

Italiji so zdaj usojene trde batine. V najkrajšem bodo pričeli operirati ameriški in angleški bombniki v Tunisu, odkoder so v kratkem dosegli tudi ona mesta, ki jim je bila doslej prihranjena usoda v Milana. Pa to še ni vse. Danes se splošno sodi, da Italija tista, ki bo prvo pozorišče ameriško-angleške Evrope.

Za vso to nesrečo in mizerijo se imajo Italijani zahvaliti svojemu gromovniku Mussoliniju, katerega je predsednik Roosevelt kot morilca, ki je sunil z raketami v hrbet svojega sosedu, Winston Churchill pa muhnjenega šakala, ki žre ostanke plena, katerega je Italija druga, pogumnejša bestija.

Mussolini je čakal, da je zadal Hitler smrti udarec, nakar ji je napovedal vojno ter udaril nanjo, da bi dobil svoj delež plena. Toda, ker ni hotel Hitler izročiti svojemu partnerju, se je junak Musso obrnil proti Ameriki ter izdajalsko in brez vsakega povoda udaril po mali sosedu Grčiji. Toda Grki so dokazali, da jim Italija niso kos ter so pričeli poditi italijanske junake dol po albanskih gorah, dokler jim ni Hitler prišel na pomoč. Nato pa so se Lahi nemudoma pridružili Nemcem v njihovem prizadevanju, da izstradajo grški narod. To je zgodovina strahopetne sodrge, ki si bo tudi po vojni prizadevala dokazati, da je upravičena do zemlje in do našega ljudstva. Ker imamo iz preteklosti žalostne izkušnje, bi nas tudi po tej vojni še bolj skrbela usoda naše Primorske, ako ne bi točno vedeli, da se je od vseh velikih zaveznic samo Sovjetska zveza službeno izjavila, da imajo Trst, Gorica, Reka in okolice po zmagovito končani vojni pripasti slovenski

Lastniki truckov si morajo nabaviti certifikate

Rok za nabavo certifikatov je bil podaljšan od sobote opolnoči do 1. decembra.

Danes se naznanja, da bo podaljšan rok za nabavo certifikatov za vožnjo truckov ali tovornih avtov od sobote opolnoči pa do 1. decembra. To bo zadnje podaljšanje tega roka.

V Clevelandu je še tisoče lastnikov in voznikov truckov, ki nimajo še tozadevnih certifikatov, dasi po prvem decembru ne bo smel operirati noben truck, čigar lastnik ne bo imel potrebnega certifikata.

V tozadevni urad v Union Commerce poslopiju prihajajo neprestano vsakovrstna vprašanja in pritožbe, češ, da so nekateri vložili svoje prošnje že pred dvema tednoma, pa še zdaj niso dobili certifikatov.

Da se je podaljšan rok za nabavo teh certifikatov, je v prvi vrsti vzrok ta, ker se je odložilo do tega datuma tudi reciciranje gasolina.

ZADNJE VESTI

TOBRUK V OBLASTI ANGLEŽEV

KAIRO. — Angleške čete so danes zasedle Tobruk, iz katerega so se umaknili Nemci in Italijani brez boja še pred prihodom angleških čet v prizadevanju, da pobegnejo svojim zasledovalcem.

Ameriško-angleška zračna sila pa je sestrelila iz zraka šest velikih italijanskih transportnih letal, ki so nesla nemško vojaštvo v Tunisijo.

LONDON. — Ameriško-angleška armada generala Eisenhowerja drvi z vso naglico proti Tunisu, ker hoče preostale ostanke Rommelove armade še pred Tripolisom, da jih odreže od zadnje luke, iz katere bi jim bilo mogoče pobegniti preko Sredozemskega morja.

DVA VOHUNA USMRČENA V ITALIJI

LONDON, 12. novembra. — Radio-oddaja italijanske propagande v Rimu naznanja, da sta bila usmrčena dva vohuna, ki sta bila izkrcana pred mesecem dni iz neke angleške podmornice. Omenjena sta bila Mario in Eugenio Zaccaria ter doma z Reke.

Promoviran

Pred kratkim je bil promoviran za kapetana mornarstva zbor Robert H. C. Johnston, čigar žena, Lillian, je hči obče poznane družine Koman v Euclidu. Kapetan Johnston se nahaja na Solomonskih otokih že iz junija meseca, ko se je prvič tamkaj vršila bitka. Naše čestitke nad uspehom!

Važno za gospodinje

Na vladno priporočilo za hranitev elektrike, so člani Slovenskega grocerijskega in mesarskega kluba v Collinwoodu sklenili zapirati trgovine ob sobotah ob 6. uri zvečer. Člani prosijo gospodinje za sodelovanje pri skupnem vojnem naporu s tem, da ob pravem času nakupijo svoje potrebščine za vsakdanje potrebe.

Vojak umrl

Včeraj zjutraj je prejela Mrs. Frances Shenk, stanujoča na 1273 1/2 E. 55 St., brzojavno sporočilo od Vojnega departamenta, da je njen sin Vincent J. Shenk, po kratki bolezni preminil v bolnišnici v San Francisco, Calif. Truplo mladega vojaka bo poslano v Cleveland. Pogreb oskrbuje Jos. Zele in sinovi pogrebni zavod. Podrobnosti se bo poročalo jutri.

Kultura

CANKARJEVA USTANOVA

Jutri večer, 14. novembra, se vrši redna seja Cankarjeve ustanove v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Pričetek ob 8. uri zvečer. Direktorij in zastopniki so prošeni, da se polnoštevilno udeležijo. Prosi se, da ste točni, da bo seja prej zaključena.

Seja Soc. kluba št. 27 JSZ

Nocoj ob 8. uri se vrši mesečna seja soc. kluba št. 27. Ker je seja važna radi koncerta "Zarje", ki se vrši na Zahvalnici dan, in radi Slovenskega kongresa, ki se vrši prihodnjega meseca, je navzočnost članstva neobhodno potrebna.

V nedeljo, 15. nov. Koncert in igra

Mlad. pev. zbora S.D.D. na Waterloo Rd. Pričetek ob 3.30 pop.

CIO konvencija

se klanja spominu 'pokojnega' Lewisa

Philip Murray je označil Lewisa za vsenarodnega zavajalca in potvarjalca resnice.

BOSTON, 12. novembra. — Delegatje C. I. O. konvencije so dali danes United Mine Workers of America organizaciji na razpolago, da slednja sama določi o svoji bodoči usodi, toda istočasno pa so proglasili Johna L. Lewisa samo še kot "spomin."

Ko je predsednik CIO organizacije Philip Murray izjavil, da je potrebno dati "tribut spominu" moža, ki je pred sedmimi leti ustanovil CIO organizacijo, pred mesecem dni pa izstopil iz nje, so delegatje vstali ter sklonili glave, kakor kadar se govori o spominu pokojnika.

"Mr. Lewis je etabliiran narodni zavajalec in potvarjalec resnice," je izjavil Murray konvenciji.

Konvencija je tudi sprejela brez diskusije poročilo glave časopisja in publicitete, obtožujoče kampanje časopisja, ki so "sovražne in škodljive vojnemu prizadevanju naše dežele."

Boji v Stalingradu se vrše v mrazu 29 stopinj

Rusi poročajo, da imajo Nemci samo letala zastarelih tipov, kar pomeni, da so velik del zračne sile poslali v Afriko.

MOSKVA, petek, 13. novembra. — Bojevanje v Stalingradu se je vršilo včeraj v mrazu pod ničlo. Sovjetsko vojaštvo v okraju Nalčika je izvedlo uspešne protinapade ter drži trdnjavo svoje postojanke pri Tuapse.

Sovjeti izjavljajo, da so Nemci nagnali v Stalingrad svoje rezerve, katerim se je posrečilo na nekaterih mestih prodreti 100 do 200 jardov daleč, toda z velikimi izgubami svojega moštva. V severozapadnem mestnem delu so bili Nemci pognani iz več hiš.

Berlinski radio naznanja, da je silen mraz, ki znaša 20 stopinj, prekinil večje boje v Stalingradu.

Strupeni vetrovi, ki pihajo okoli Stalingrada, so prisilili Nemce k iskanju zavetja. Rusi poročajo, da je bojevanje nemške zračne sile skoro popolnoma ponehalo in da so letala, ki se jih zdaj poslužujejo Nemci, zastarelih tipov, kar pomeni, da so najbrže poslali velik del svoje zračne sile v Afriko.

Prvorojenček

Pri družini Mr. in Mrs. John Zallar, 17003 Grovewood Ave., so se zglasile vile rojenice in pustile v spomin krepkega sinčka — prvorojenca. Dekliško ime matere je bilo Theresa Zakrajšek. Mati in dete sta zdrava. Čestitamo.

Otvorile trgovino

Mrs. Caroline Jelovich in Mrs. Anna Toin ste te dni otvorile trgovino z grocerijskimi potrebščinami, ki jo je preje vodil poznani Ludvik Metlika, 1151 Addison Rd. Priporočata se znancom in gospodinjam za naklonjenost pri nabavi jestvin.

DARLAN POZIVA FRANCOSKO MORNARICO K ZAVEZNIKOM

Ameriške in angleške čete hite proti Tunisu. — Nemci obetajo Franciji vse, če dobe njeno mornarico.

OSTANKI ROMMELOVE ARMADE BEŽE PROTI TRIPOLITANIJ

Danes se bliža zapadni meji Tunisu je ogromna oborožena sila Amerike in Anglije, ki se hoče polastiti kontrole tega važnega ozemlja, oddaljenega samo za dober skok od italijanskega otoka Sicilije. — Zadnja poročila naznanjajo, da je prispele v Tunisijo približno 2,000 Nemcev.

Ameriški in angleški bombniki so uničili 38 nemških transportnih letal, ki so pristala na nekem letališču v bližini Tunisa.

Rommel se silno mudi

V Londonu so mnenja, da so ameriške in angleške čete že preokročile mejo Tunisu. Neoficijelna poročila naznanjajo, da šteje ameriška in angleška zračna sila, ki hiti proti Tunisu, okoli 150,000 mož. Ta oborožena sila je še vedno oddaljena 1,000 milj od angleške armade, ki goni razbite ostanke maršala Rommela preko Libije. Maršal Rommel beži proti Tripolitaniji.

Kako silno se Rommel mudi, je najbolj razvidno iz dejstva, da se ne namerava ustaviti v Tobruku, odkoder so pričeli Nemci odvažati svoje zaloge, dočim se žigajo ono, česar ne morejo odvesti.

Devet italijanskih generalov ujetih

Edine sovražne čete, ki so še ostale v Egiptu, so ujetniki, med katerimi je devet italijanskih generalov; deseti italijanski general je bil ubit.

Novozelancem je vzelo sa-

mo pet minut za zavzetje Hal-faja prelaza, kjer so našli žalostne skupine Italijanov, ki so se bridko pritoževali nad Nemci, kateri so jih pustili na cedilu. "Sicer pa smo veseli, da je za nas ta stvar končana," pravijo Italijani.

Darlan poziva mornarico

LONDON, 12. novembra. Pozivom številnih poveljnikov francoski mornarici, naj slednja odpluje iz Toulona v Afriko, se je pridružil danes tudi glas njegove admirala Darlana, ki je ujetnik ameriških čet. Darlan je pozval poveljnike francoskih bojnih ladij v Toulonu, naj odplujejo s svojimi ladjami v Afriko.

Hitlerjeve obljube Franciji

Hitler ne štedi z obljubami, da bi dobil na svojo stran francosko mornarico, ker ve, da so obljube poceni in da se jih on nikoli ne drži. Tako daje na primer sedaj Franciji sledeče obljube:

FRANCIJA bo dobila nazaj vso svojo kontinentalno posest, razen Alzacije in Lorene.

ALZACIJA in LORENA postaneta avtonomni provinci. — (Toda Hitler ju je že prej inkorporiral v raj).

FRANCIJA bo obdržala ves svoj imperij (katerega kontrolirajo danes zavezniki).

ITALIJA se bo morala odpovedati svojim zahtevam po francoskem ozemlju.

Italijani pa so v preteklosti vedno vpili po "Nici, Korziki, Tunisu in Savoju.

Sodbe italijanskega vojaškega in slovenskega narodnega sodišča

V dosmrtno ječo obsojeni Slovenci. — Uboj slovenskega izdajalca, selskega župana Franca Benedika. — Pridelek krompirja v ljubljanski "Zvezdi."

Vojaško vojno sodišče, odsek v Ljubljani, je izreklo naslednje sodbe:

V zavezi proti Sušteršiču Antonu, sinu Antona in pok. Uršule Poženel, roj. na Turjaku 13. IX., tamkaj bivajočem, v zaporu;

V zavezi proti Juncu Josipu, sinu pok. Antona in Matičeve, roj. v Lazah 24. II. 1921., tamkaj bivajočemu, v begstvu;

V zavezi proti: 1. Škrliju Cirilu, sinu pok. Jakoba in Marije Ščurk, roj. na Turjaku 7. VII. delavcu, v zaporu;

2. Škrliju Matiji, sinu pok. Jakoba in Marije Ščurk, roj. na Turjaku 23. II. 1912., delavcu, v zaporu;

Vojaško vojno sodišče vrhovnega poveljstva oboroženih sil za Slovenijo in Dalmacijo, odsek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodbo proti

Pustoslavšek Tjaši, hčeri Franceta in Franje Ljubi, roj. 1. VIII. 1920. v Ljubljani in tamkaj bivajoči na Resljevi cesti 30, dijakinji, blagajničarki pri kinu "Matica" v zaporu;

Nikolettiju Rudolfu, sinu pok. Franceta in Marijane Albrecht, roj. 15. IV. 1921. v Rovtahu in tamkaj bivajočemu, v zaporu. (Nadaljevanje na 4. strani)

ZENA JE NAŠLA MOŽEV ZAKLAD

LAMONT, Cal., 12. novembra. — Kdo pravi, da možje ne znajo hraniti tajnosti pred svojimi ženami?

Mrs. Happy Sparks je pravkar našla \$306, kateri denar je skrnil njen mož pred svojo smrtjo pred dvema letoma.

Denar je bil spravljen v neki posodi za konzervirano sadje ter v kosu neke bakrene cevi. Zena je našla denar čisto slučajno, ko je stikala v podstrežju in v kleti za starim železom.

Mrs. Sparks je rekla, da bo vporabila denar za odplačilo hipoteke na svoji hiši.

SMRT TEKOM PARADE

LOS ANGELES, 12. novembra. — "Dajte, da bom jaz nesel zastavo, kajti to je najbrže moja zadnja parada," je rekel Vincent J. Walshe, 52 let stari poveljnik Ameriške legije, postaje št. 352, ko se je pričela pomikati parada na dan premirja. Walshe je res nesel zastavo, pod katero se je boril v prvi svetovni vojni, ko pa je bilo konec parade, se je zgrudil mrtev na zemljo. Zadel ga je kap.

DMORNICE SO POGREZNILE SEDEM JAPONSKIH PARNIKOV

napadenimi ladjami so bili štirje transportni parniki, natrpani z japonskim vojaštvom.

RAJ OIVI PADEL V OBLAST ZAVEZNIKOV

Ameriški bombniki in podvojni udarcev japonski pomorjanci. Ameriške podmornice so pogreznile sedem japonskih in najbrže tudi enega na zapadnem Pacifiku. Bombniki pa so obdelovali japonske transportne parnike japonski bazi Buin-Faisi severnih Solomonih.

Pogreznjeni parniki

Ameriški department naznanja, da so bili med pogreznjenimi ladjami trije veliki parniški transportni parniki, en v eni tovorni parnik, dva srednjevelika parniški in mali trgovski parnik in ena ladja.

Ameriški bombniki so povzročili škodo z bombardiranjem transportnih parnikov v buin-faisiju, natrpanimi z vojaštvom.

Razvoj bitke na kopnem

Na kopnem pa se razvija bitka za kontrolno severno mejo Nove Guineje v pridruženju, ki so že vrgli Japonce iz Oivi-Gorari okolice. Naše vojske so pridobile petdeset milj zapadno od baze Bune.

General poziva na brezobzirno ubijanje

WASHINGTON, 12. novembra. — General Leslie J. McNair, poveljnik armadnih sil, je danes premirja svojim vojakom po radio ter dejal, da bodo slednji prežeti z bojnim sovražstvom do sovražnika, ki obstoj na mestu pobijemo. "Mi moramo hrepeneti po bitki; naš življenjski cilj je ubijati in dan in

Amerikanci na Guadalcanalu so večer sestrelili 17 japonskih bombnikov in bojnih letal ter obstreljevali sovražna letala na tleh.

Velike izgube japonskih letal

V solomonski kampanji je bilo doslej sestreljenih ali drugače uničenih vsega skupaj 566 japonskih letal.

Preložena seja

Clanstvu društva Napredek št. 132 A. B. Z. se naznanja, da se bo vršila seja v soboto, dne 14. novembra, ne pa v petek, kot navadno. Ta preemba velja samo za ta mesec. Seja se bo pričela že ob 7. uri zvečer, da bo prej gotova, ker se po seji vrši malo razvedrila in igranje bo karte. Clanstvo je vabljeno, da se polnoštevilno udeležijo in obenem ste vabljeni, da pripelžete tudi vaše prijatelje.

Seja

Nocoj, 13. novembra, ob 7:30 uri se vrši redna mesečna seja društva Svoboda št. 748 S. N. P. J., in sicer v navadnih prostorih. Clanice so v ljudno vabljene, da se udeležijo.

Seja Soc. kluba št. 27 JSZ

Nocoj ob 8. uri se vrši mesečna seja soc. kluba št. 27. Ker je seja važna radi koncerta "Zarje", ki se vrši na Zahvalnici dan, in radi Slovenskega kongresa, ki se vrši prihodnjega meseca, je navzočnost članstva neobhodno potrebna.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (GENE NAROCINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):	
For One Year - (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year - (Za pol leta)	3.50
For 3 Months - (Za 3 mesece)	2.00
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico: (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):	
For One Year - (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year - (Za pol leta)	4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries: (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year - (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year - (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Ozirajoč se na to demokracijo, je predsednik Roosevelt meseca junija leta 1941 izdal svojo odredbo, s katero je prepovedal plemensko diskriminacijo pri najemanju delavcev v narodno-obrambni industriji.

Rusija je šla dlje kakor katera koli druga država na svetu v prakticanju etnične demokracije. Od Rusov se imamo marsikaj naučiti, kajti Anglosaksi so imeli, žal, takšne nazore napram drugim plemenom, da so postali v mnogih delih sveta skrajno nepopularni.

(Konec jutri.)

UREDNIKOVA POŠTA

Poročilo podružnice JPO,SS za okrožje SDD Waterloo Road

Cleveland, Ohio. — Ko je naša priredba za pomoč stari domovini že za nami (vršila se je 11. oktobra), in ker se je narod drugače v tako lepem številu tudi odzval, da imamo pri tem zabeležiti lep finančni uspeh, je potrebno, da se tako tudi podajo ožji računi v javnost, da vedo o uspehu tisti, ki so poskušali doprinesti svoj delež, in tisti tudi, ki se gledajo to akcijo le od strani kot nezakonsko dete.

Mogoče se bo te mlačeža malo prišlo za zanimanje. Kot je omenjeno, se je priredba vršila 11. oktobra. Podan je bil lep, bogat program in vdeležba je bila zelo povodljna, zato pa tudi lep finančni uspeh.

Torej tukaj sledi poročilo: Za oglase sprejeli \$187.00 — Vstopnic za popoldanski program se je prodalo 374, kar je prineslo \$165.00 — Vstopnic za večer, le za ples po 35c se je prodalo 207; znaša \$72.45 — Za prodane knjižice (ali kupone) smo dobili \$263.00 — Točilnica in kuhinja sta nam prinesli skupno \$370.55 —

Naše mlade ameriške Slovenke pri organizaciji Progressivnih Slovencev, krožek št. 7 so šle na delo in naredile suhe rože v slovenskih barvah, in te prodajale na dan prireditve; iztržile so skupno \$15.00.

Pri tem si je močno prizadevala Mrs. Millie Bradač, hčerka Mrs. Amalije Trbižan.

Za ostalo prodano blago smo prejeli še \$7.84.

Dalje so ob tej priliki donesli tudi prostovoljni prispevki, katera imena so bila že objavljena.

Torej smo skupno iztržili \$1.148.69
 Prenos blag. na rokah 20.84

\$1.169.53
 Skupni stroški prireditve, to je programi, tiskovine, pijača, jestvine, dvorane itd. skupno \$463.43

Torej preostanek z prenosom vred \$706.10

Prva prireditev zadnje spomlad nam je prinesla tudi prelo \$300.00, torej prvi tisočak je že nabran v ta blag namen našim trpečim v rojstni domovini.

Računi so bili pregledani po nadzornem odboru, kot tudi predloženi zadnji seji z dne 10. novembra in potrjeni.

Zadnja seja zastopnikov in odbora je bila zelo živahna in zanimiva, ukrenilo se je precej dobrega dela. Med drugim je določeno, da bomo imeli še plesno veselico, ali kaj sličnega prihodnjega spomlad in ta namen. Tajniku je dana naloga, da vzame dvorano v najem. Dalje je določeno, da se bo na decembrski seji apeliralo na vsa tukajšnja društva, da po svojih možnostih prispevajo v ta potreben sklad.

Dalje se ponovno apelira na naše slovenske gospodinje, da zbirate prodajne znamke, katere bomo novčili, kar bi na ta način tudi nekaj prineslo v blagajno. Dalje ne pozabite v res-

nici tudi prispevati vsak po svojih močeh kolikor pač kateri zamore, da bomo ameriški Slovenci pripravljeni za pomoč križani Sloveniji onstran oceana.

Zadnjič mi je izročila Mrs. L. Levstig precejšnjo število nabranih prodajnih znamk, ki so jih izročile naše požrtvovalne Slovenke.

Se priporočamo še v nadalje, zbirajte, hranite in prinesite jih lahko tudi spodaj podpisane.

Veliko izmed vas ste to že storili, za kar vam je odbor, oziroma tukajšnja postojanka hvaležna.

Potrebe so velike, in kot izgleda bodo še večje, zato ne bi smelo biti med nami mlačnosti, ampak vsi po svojih močeh moramo doprinesati, nekaj v ta namen. Osebná prepričanja pri tem ne bi smela biti. Pri tem vprašanju moramo vsi kot eden in edino Slovenci nastopati. Grose za ves narod, ne oziraje se kakih nazorov je posameznik.

Za tukajšnjo postojanko JPO,SS.

J. F. Durn, tajnik.

Vilder o nacističnem načinu vladanja

London, 5. novembra (Radiojemna služba) — Minister Večeslav Vilder je govoril na londonski radio oddaji v srbohrvaščini naslednje:

"V knjigi 'Grossdeutschland' ki je izšla leta 1911, torej pred prvo svetovno vojno, citamo naslednji izrek: 'Po vojni ne sme ostati poraženemu drugega nego solze, da jih prelje nad svojo nesrečo.'"

Po tej teoriji Velike Nemčije ravna zdaj Hitler s podjarmljenimi narodi. Ali jim odseče glavo, ali pa jim z namerno krutostjo opleni domove, pustec jim le oči za pretekanje solza.

Kadarkoli se je v svetovni zgodovini pojavil nasilen in krut vodja vojaških narodov, so se združili miroljubni narodi, napravili zvezo in ga premagali. Nikdar še ni nikdo mogel za dalje časa gospodariti niti tretjini sveta, a kaj šele vsemu svetu. To je zakon razvoja človeštva. Ako bi v kakšnem malem narodu samolastnik začel izkoriščati ljudstvo, bi se kmalu pojavil drug, večji tiran, ki bi manjšega podjarmil.

"V svoji knjigi 'Mein Kampf' piše Hitler, da mora vsak svojevalc pred napadom najprej od znotraj oslabilo izbrano žrtev. Po podjarmljenju pa mora izbrati med domačimi podležimi žandarje in mučitelje podjarmljenega ljudstva, tako da njegove čete niso vezane, temveč razpoložljive za nadaljnja osvajanja. Najboljši in najpogostejši elementi odpora v osvajanem ozemlju pa naj padejo kot žrtve malih domačih nasilnežev.

"V onih slučajih, v katerih velik nasilnik dopusti malemu, da si nadevuje ime kakor 'poglavnik' ali podobno, mora hlapec svojo pozicijo že bolj drago plačati. Dajati mora 'kanonen-futter' in delavec za tovarne, vrhu tega mora biti še vsak v trenutek pripravljen, da se na-

poziv mahoma odzove velikemu gospodarju. S prelito krvjo ga je veliki nasilnež navezal nase za življenje in smrt.

"V enem svojih zadnjih govorov sem omenil, da je dal Pavelić pred kratkim ubiti 18 kmetov, med njimi 13 Srbov, ker sta bila v Dugem Selu — čisto hrvaškem kraju — ubita dva nemška vojaka. Teh 13 srbskih kmetov so pomorili, če ravno niso bili domačini iz tega kraja. Med njimi žalujem za svojim starim prijateljem Nikolom Desičem iz Bjelovara, 60-letnim starcem in zelo uglednim kmetom mirnega in poštenega značaja.

"Zdaj citam v zagrebških listih, da snuje Hrvaški Radiša zadruga s kapitalom 20,000,000 ničvrednih papirnatih kun. S tem kapitalom namerava prevzeti posle dveh srbskih delavnic v Zagrebu — Vurdelja in Milinova — katere je država ugrabila Srbom pod pretežo 'ponarodovanja' hrvaškega pridelka. Hrvaški Radiša objavlja to zaplemba le radi tega, ker bi hotel najti kupca. Že leto dni se namreč ustaši trudijo, da bi to imovino prodali. Nikdo noče kupiti ukradenih podjetij. To je nov dokaz za to, da ustaši nimajo za seboj hrvaškega naroda, temveč da so le navadni razbojnik v tujevi službi.

Ustaškim tolovajem ni bilo dovolj, da so v Zagrebu opleni imovitejše Srbe in Zide ter s tem zadali hrvaškemu gospodarstvu pogubonosno udarec, temveč so večja podjetja celo izročili Nemcem in Italijanom.

Zdaj so razširili svoje ropanje tudi na manjša mesta. Na gre več le za velika podjetja — tudi v malem so že začeli krasti. V Bjelovaru so odvzeli Jeleni Vučkovi delavnico za okrasko (za ženske klobuke). Sandoru Vučkoviču so vzeli gostilno, v kateri smo imeli skozi dolga desetletja politična posvetovanja — stari Sandika je najbrže moral zaradi tega trpeti in poginiti, ali pa je prišel na beraško palico.

V Grubišnem Polju, kjer sem bil skozi 20 let voljen za narodnega poslanca, so moji srbski prijatelji izgubili gostilne, bravnice in vse, kar so imeli. Nikdo več ne sme biti Srb. Klocin Božar, Boženov Milan, Preradović Ljuba in vsi ostali, ki trpite — ako še živite, dvignite glavo, kajti kmalu bo prišlo odrešenje. Dobro pa si zapomnite in zapišite vse zločince, kajti vsi bodo morali plačati za svoja zlodela.

Oskrba gumijevih obuval

Treba da skrbite bolje za svoje gumijeve čizme in galoše, ki jih po navadi tako nemarno metate tja v kakšen kot; one so del ameriške zaloge gumija za časa vojne.

Patriotična dolžnost nalaga čim boljšo mogočo oskrbo gumijevih obuval in vlada vam tu daje sledeče navzete za podaljšanega onega para, ki ga imate:

1. Shranite gumijeve čizme in galoše v hladnem, temnem prostoru, čim ste jih natrpali s papirjem.

2. Ne postavljajte gumijevih obuval blizu radiatorja, cevi za gorko vodo ali drugih kurilnih priprav. Preveč gorkote suši gumij in povzroča razpoke.

Držite gumijeva obuvala čista z milom in vodo. Odstranite takoj smolo, olje in mast na njih. Ne rabite v to svrhu kemičnih čistil, ker pokvarjajo pec svojo pozicijo že bolj drago plačati. Dajati mora 'kanonen-futter' in delavec za tovarne, vrhu tega mora biti še vsak v trenutek pripravljen, da se na-

več gumijev cement ali druge snovi za popiranje gumija, kot so one, ki jih rabijo za popiranje avtomobilskih obročev. Ako takih popravilnih materialov ni pri roki, bo ponavadi običajna popravilnica čevljev izvršila popravek.

JEZIKOVNE TEŽAVE

Dasi so Amerikanci oziroma njihovi predniki prišli iz vseh dežel na svetu in govorijo skoraj vse jezike človeškega rodu, vendar je ta svetovna vojna povzročila precejšnje težave za naše jezikovne zmoglosti. Nikdar se ni potrebovalo toliko različnih, nenavadnih in dostikrat redkih jezikov. Na poljih vojaškega, poizvedovalnega in informacijskega obveščevanja in v bodočem miru bodo jeziki igrali veliko vlogo.

Ko se je vojna začela, manjkalo je ne le Amerikancev, ki bi govorili te jezike, ampak tudi učiteljev, ki bi poučevali malo skupino jezikovnih rekrutov. Pearl Harbor nas je zasačil ne-veče japonsčine. Eno leto poprej je bilo le 50 moških in žensk, ki so se resno učili japonsčine, in dasi se je učenje japonsčine pospešilo na zahtevo vojnih oblasti, bilo je premalo posameznikov pripravljenih, ko je prišel napad v Pacifiku.

V kitajščini smo bili bolj pripravljeni, zlasti v "mandarinski" kitajščini, ki je državni jezik. Manjkalo pa je poznavateljev kitajskih narečij. To je resna težava, kajti ta narečja so govorica, v kateri Japonci nagovarjajo Kitajce po radiu.

Malaj in Thailand (Siam) sta bila najslabši točki na naši jezikovni fronti Dalnjega Vzhoda. Mortimer Graves, upravni tajnik organizacije American Council of Learned Societies, poroča, da v začetku vojne se je znal le za enega edinega Amerikanca, ki je dobro znal Thai oziroma jezik, ki se govori v Siamu, in niti eden ni bil priznan kot učenjak malajščine oziroma sposoben, da bi poučeval ta jezik. Takoj potem, ko se je vojna začela, je National Resources Planning Board sestavil seznam 41 oseb, ki, kakor Mr. Graves hudomušno pravi, so bile "osumljene," da znajo govoriti malajski jezik. Mnogi izmed teh pa so govorili le par besed, ko naj zadoosti za naročila v gostilni. Mnogi drugi niso bili državljanji. Yale univerza sedaj poučuje malajščino in Michigan univerza poučuje Thai.

Občevalni jeziki Indije, kot Bengali, Punjabi in Hindustani, so ravno tako malo znani kot jeziki Malaja in Thai. Isto velja za skoraj vse jezike Centralne Azije, katera pokrajina utegne postati ravno tako važno prizorišče vojne kakor Indija.

Bližnji in Srednji Vzhod tudi nudi resne probleme naši jezikovni pripravljenosti. Malo ljudi se zaveda, da je turški jezik eden izmed najbolj razširjenih na svetu. V Indiana univerzi se je na hitro zbral turški tečaj pod vodstvom dr. C. F. Voeglina, kjer se dijaki ne bodo učili nič drugega. V sedanjem semestru ima tečaj ducat dijakov, ali v prihodnjem semestru jih bo imel 20 ali 30.

V arabsčini so bili Amerikanci pripravljeni, razun v enem narečju, marokanskem; glede tega smo bili popolnoma neveščti. Tudi to je sedaj popravljiva pomanjkljivost v University of Pennsylvania.

Kar se tiče evropskih jezikov, smo seveda pripravljene, ker je Amerika stalno dobivala priseljence iz vseh evropskih dežel. Malo na slabšem smo glede nekaterih balkanskih jezikov.

In tako Amerika prodira v

svet komunikacij in poizvedovalna, kakršnega nismo nikdar prej poznali. Mr. Graves napiše v Asia Magazine: "Dali nam prav ali ne, se začena nova doba vzajemne svetovne zavednosti, v kateri se bodo nekdanji načini nabiranja in mednarodnega obveščevanja smatrali kot nekaj posevnemu diluvialnega." — (Continued in Council.)

Domača fronta XXXII

Dolgo poprej, ko se je spustilo v borbo proti osvoboditvi, je isto začelo izvajati borbo vseh svojih ljudskih sil. Bil je to nabor za delovno in za tovarne ravnajo v zasedenih pokrajinah. Delo je bilo za vojsko. Vojska je totalnega obsega na celotni ljudske sile ravnajo, kakor druge vire. Na to tako drago plačali za vsi prisvojitve na Ruskem. Delo je bilo za vojsko. Vojska je totalnega obsega na celotni ljudske sile ravnajo, kakor druge vire. Na to tako drago plačali za vsi prisvojitve na Ruskem. Delo je bilo za vojsko. Vojska je totalnega obsega na celotni ljudske sile ravnajo, kakor druge vire. Na to tako drago plačali za vsi prisvojitve na Ruskem.

Da odbijemo napade sovjetskih vojsk, ki jih zalaga veliko delavstvo, smo morali združiti narodi, posebej dalje tem globlje v resniških, ženskih in mladine. Ne države pa trpijo še vedno nevarnem pomanjkanju vojskih sil skoraj na vseh vojnega dela in celo v vojnih civilnih službah. Začeli smo pomočjo 1600 labor ment odborov v vojnih inah — boljše vporabljenih položajev ljudske sile si prizadevamo znižati na od dela do dela in na brezdolja, povečati ženskega delavstva. 2000 jeva za izveščanje vajenosti skrbuje z znatnim številom devanja pa niso zadostni. Na dodati več milijonov vojska odvzema — pomemben prostovoljnega znane ko je to mogoče, ali pa kakršnihkoli sredstev, potrebna. Naša produkcija sme zaostajati — naravnost mora povečati, in to v obsegu.

Grozodejstvo Sloveniji

Vzrok množestvenega grozodejstva v Sloveniji

Iz nemškega lista "Kraus Zeitung" izvenmo, da je Krašnji ubit nemški meščani glavar, Franz Welhovec, bil od nacistov postavljen za pravnika vse Gorenjske.

Poleg okrajnega kraus v Trbovljah, so bili v Krašnji ubiti torej tudi Gorenjske. To je bil brezpovod strašnemu Nemcem med nedolžnim kmetom prebivalcem v Krašnji.

Grožnje nemškega poveljnika

Nacistični beograjski list "Novo Vreme" prinaša dne 23. novembra uraden oglas nemškega vojaškega poveljnika v Srbiji.

"Nekoliko časa že opazujemo, da se krečejo nad Srbijo sovažna letala, ki iščejo zveze z lokalnim delom prebivalstva. Letala spuščajo na tla različne vrste in sicer v krajih, ki se letalom označi s kresovi.

"Prebivalstvo krajev, v katerih bodo sovažni letalci spuščali kakršnekoli zavojce, bo kar najhujše kaznovano, kajti s pomočjo sovažnika ali pa krivo, ker ne preprečuje sovažniku prijaznega gibanja."

"V skladu s tem oglasom, je tehnik civilne uprave v Srbiji, nedavno zapretel srbskemu narodu s popolnim uničenjem, ako bi se še nadalje upiral nemškimi zasedbenim čet-

Orjak

Na sliki je vojak William Ford iz Janesville, Wis., ki meri šest čevljev in tri palce in tehta 320 funtov.

Suhač št. 1

Senator Josh Lee, demokrat iz Oklahome, ki zahteva, da bi se odpravilo in prepovedalo vsako opojno pijačo v bližini vojašnic in vojaških taborišč.

smo dali izraza volji svojih narodov, ki so složni v svoji skupni borbi, a želeli smo s tem tudi pokazati demokratičnemu svetu, da smo pravilno dodelili svoje dolžnosti in da smo pripravljene sprejeti celo nekatere omejitve svojih pravic v prid zahtevam večje skupine. Skupna izjava, katero smo oddali preteklega novembra, izraža te misli bolj v njihovem globokem smislu, nego s formalnimi besedami.

Izjavili smo naslednje: Upamo, da bo zaključek te vojne, ki nam je bila vsiljena, rešil stotine milijonov prebivalcev centralne Evrope in Balkana, iz njihovega sedanjega težkega položaja, in jim zagotovil možnost zanesljivega zaposlenja njihove industrije, poljedelstva in trgovske mornarice, ter da bodo ti narodi vključeni v mednarodni sistem izmene dobrin in dela. Posebno je treba paziti na mase kmečkega prebivalstva,

na njihov socialni in gospodarski standard, kajti od teh osnovnih pogojev bosta odvisna mir in red v teh ozemljih.

Nikakor nismo ekskluzivisti. Dobro vemo, da se nahajajo na našem ozemlju med Jadranom, Egejskim morjem in Baltikom tudi drugi narodi, katere bo treba upoštevati. Od njih zahtevamo le, da se nam priključijo v stremeljuju k boljši bodočnosti. En sam pogoj: pridružiti se morajo naši borbi proti sovražniku človeštva in na ta način opravičiti celokupni narod skupne odgovornosti ter jo naprtiti onim, ki so zares krivi.

V mesecu januarju smo napravili korak naprej — organizirali smo skupni odbor za planiranje (Planning Board). Ta odbor proučuje vse probleme in si prizadeva izdelati za ves blok skupne odločitve.

Hoteli bi pokazati svojo voljo za skupno in enotno akcijo v želji, da zgradimo boljši red. Dovolite mi, da vas opozorim na dejstvo, da so naši narodi doživeli in še vedno doživljajo mnogo krivice, ker svet naših ljudstev ne pozna. So ljudje, ki zamenjavajo agresivni, imperialistični in šovinistični pogled na svet z nacionalizmom malih držav, ki je le sredstvo samobrambe.

Vaša ogromna dežela, sestavljena iz elementov 30 narodov, je najboljši dokaz za to, da pretiranost nacionalizma izgubi svojo ostrino v svobodnem razvoju in v svobodi od straha. V razdobju med letom 1918 in drugo svetovno vojno, smo pokazali najboljšo voljo za svoboden in miroljuben razvoj. Trudni smo bili brezobzirnega boja za obstanek in živeli v veri, da nas bo skupnost demokracij rešila novega trpljenja. S strahom in skrbcjo smo opazovali na svojih mejah razvoj strahotnega vojaškega stroja in poskusili z odločnostjo in slogo nastopiti proti tej vseobči nevarnosti.

A kaj se nam je zgodilo? Napredna Čehoslovaška, ki je bila med nami vsem najbolj ožrogjena, je postala žrtev sramotnega prerokanja, za katero danes človeštvo plačuje z milijoni življenj in bilijoni bogastva.

Po stoletjih trpljenja pod tuji čevim gospodstvom, je morala svobodno Poljska hrabro in odločno pretrpeti napad vse Hitlerjeve vojne mašine.

Miroljubna Grčija je morala v ljutih bojih braniti vsako ped svoje zemlje in je tako zadala fašizmu prvi vojaški poraz.

Jugoslavija pa, ker je pokazala, da je neobhodno potrebna ne le Srbom, Hrvatom in Slovincem, temveč vsej Evropi, je morala čakati na svojo smrtno obsedbo, ki pa je bila določena že dolgo poprej. Epična vstaja njenega naroda je moralen, vojaški in politični uspeh osiše.

Vse nas je zadela ista usoda. Odgovorili smo vsi na isti način — z aktivno borbo, sabotažo in zarotami. Danes je na našem ozemlju škatljica vžgalic več vredna nego človeško življenje. Zakaj sovražnik človeštva nastopa tako? Ker smo stalna grožnja njegovim načrtom. Mi zares hočemo le dobro. Ne borimo se radi tega, ker bi v boju uživali. Ne! Borimo se zaradi tega, ker homo le tako mogel rešiti svoje narodno življenje. Nočemo, da bi se še nadalje z nami eksperimentiralo. Hočemo, da nam je dana možnost mirne-

ga razvoja. Mase našega prebivalstva so si podobne po svoji socialni strukturi, po svoji duševnosti in po svoji ljubezni do svobode. Podreti hočemo ograje, ki nas delijo. Hočemo, da bi narodne meje olajšale upravo, ne pa ovirale naše medsebojne odnose. Preprečiti hočemo zmote anahronističnih odločitev. Kar mi delamo, je le skromen začetek, ki pa bo morda kvas bodočnosti. Začeli smo svoje delo v Ameriki, kjer smo prepričani, da nas bo javnost razumela.

Gospodarske razmere v Srbiji

Iz drugih virov smo dobili poročila, da kvizlinška vlada v Beogradu pogosto odpušča delavce in uradnike, ki se Nemcem ne vidijo dovolj zanesljivi ali ker nočejo z njimi "sodelo-

vati". Njihove plače so skrajno revne in komaj zadostujejo za življenje. Hlapci nemških gospodarjev, Tasa Dinić in drugi, bi vendar morali enkrat razumeti, da Srbi nočejo sodelovati z onimi, ki pomagajo tlačitelju.

Srbi so danes složnejši kakor kdajkoli, si zvesto pomagajo med seboj in do svojega zadnjega dinarja podpirajo siromašnejše sloje.

V Beogradu vlada veliko pomanjkanje hrane. Uvoz moke je prepovedan.

Nemci baje nameravajo zapreti v koncentracijske taborne vse Srbe od 17 do 45 let. Morda jih nameravajo tudi odvesti v Nemčijo na prisilno delo — vse to z izgovorom, da je treba preprečiti vstajo v Srbiji. To je nov načrt za uničenje srbskega naroda v taboriščih ali pa v nemških tovarnah, na katere dežuje angleških letalskih bomb.

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.
982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prepravimo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje. — Welding!
J. POZNIK — M. ZELEDIC
GLenville 3330

E. 61st St. Garage
Frank Rich, lastnik.
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING
Towing, Parts, Batteries, Painting, Body Fenders
6815—31 SUPERIOR AVE.
ENDicott 9361
Moderna slovenska popravilnica
ROJAJAMO TUDI NOVE WILLYS AVTOMOBILE IN TRUKE

CVETLIČARNE
Slovenska cvetličarna
Jelenc Florists
15302 Waterloo Rd.
IVanhoe 0195

GASOLIN
MIKE POKLAR
E. 43 St. in St. Clair Ave.
ENDicott 9181
Gulf Refining Gas Station
vršujemo tudi prvo vrstna pravila na avtomobilih

STOPAR'S HI-SPEED SERVICE
905 East 185th St.
Mi imamo avto-rack; najnovjšo naravo za mazanje avtomobilov. Delo garantirano. Se priporočamo.

RAZNO
Pozor, hišni gospodarji!
Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopih, pri strehi, žlebovih ali fornizih, zglasite se pri **LEO LADIHA**, 1336 E. 55 St., HE. 7740.

KREZAR FURNITURE
Trgovina s pohištvo in vsemi potrebščinami za dom
6405 ST. CLAIR AVE.
ENDicott 2252 — Cleveland, Ohio
3063 PEARL AVE.
Lorain 7147 — Lorain, Ohio

RESTAVRACIJE
White City Lunch
JOHN SUSTARŠIC, lastnik
623 E. 140 St.
Fish Fry vsak petek večer in ob sobotah kokašja večerja. Godba igra vsak petek in soboto večer.

Mali oglasi V najem

se odda stanovanje s 5 sobami, za odrasle osebe. Istotam se prodaja pohištvo za obednico, kuhinjsko peč, in Maytag pralni stroj. — Vpraša se na 16301 Huntmere Ave.

Proda se
pohištvo, 3 komadov za družabno sobo, "breakfast" set in plinski grelec. Zglasite se med 9. uro zjutraj in 2. uro popoldne na 1126 E. 61 St., zgoraj, zadaj.

IŠČE SE DELAVCE
Folders — Pressers — Sorters Wrappers
The Ohio Mechanics Laundry
1743 E. 47 St. — HE. 9303

Išče se
stanovanje s 4 sobami in kopalnico, za tri osebe v družini. Želi se dobiti v okolici St. Clair Ave., med E. 55 St. in E. 79 St. Kdor ima tako stanovanje v najem, naj pusti naslov v uradu tega lista.

Prijatelj's Lekarna
St. Clair Ave. vogal E. 68 St.
Prescription specialists
Zastonj pripeljemo na dom
ENDicott 4212

POPRAVLJANJE UR
Vse delo je jamčeno
48-urna posluha
Popolna zaloga kovinskih in drugih zapeljnic za ure.
SHRIVER'S—80 Old Arcade
CH. 2135—pod Euclid stopnicami

ZAVAROVALNINO
za hiše, pohištvo in avtomobile vam preskrbi
MIHALJEVIČ BROS.
6424 St. Clair Ave.
Zavarovalnina na pohištvo za vsoto \$1000 vas stane le \$5.00 za tri leta.

3 sobe se
oddaja v najem; zelo pripravno za priletni zakonski par ali za novoročence. Vpraša se na 15609 Holmes Ave.

Moški ali ženska
dobi delo v gostilni za točaja, ali točajko. Kogar zanima, naj se zgleda v **KOTNIK'S CAFE**, 7513 St. Clair Ave.

Fantje in možje!
V naši trgovini dobite vedno najboljše spodnje perilo, srajce, ravate, klobuke in druge stvari. Izdelujemo obleko po meri.
JOHN MOČNIK
772 East 185th St.

Bungalow za obrambnega delavca
4½ sobe, se prodaja ali oddaja v najem; "lease" se odda na zahtevo za 12 mesecev. Lota 50x150. Nahaja se blizu obrambnih tovarn, transportacije in šole, v slovenski naselbini, v lepi okolici. V hišo se lahko takoj vselite. Cena \$6000. Nahaja se na 950 E. 236 St. Za podrobnosti se zglasite pri
JOHN ROBICH
GRADBENI KONTRAKTOR
18650 Meredith Ave.

Zavarovalnino proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd. preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 Schade Ave.
Pokličite:
ENDicott 0718

Mali oglasi

LICENCIRANI KURJAČI
Plača na uro
Punch Press operatorji
Plača na uro in od komada
TEZAKI
Plača na uro
Ce ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite.

Murray Ohio Mfg. Co.
1115 E. 152 St.

ZENSKÉ
21 do 45
Učenke za obrambno delo
Plača na uro
Vprašajte za Mr. Johnson
TUCKER MACHINE PRODUCTS CO.
15223 Saranac Rd.

ZENSKÉ
za kvačkanje (crocheting) in šivanje na roke
Zglasite se pri
PLATZNER KNITTING MILLS
2814 Vermont Ave.
Fulton ali Detroit kara

Ženska
lahko dobi delo za pomagati v kuhinji in v restavraciji. Tu dobi tudi svojo sobo ako hoče. Vpraša se v Sylvia Cafe, 546 E. 152 St.

Stanovanje
s 3 sobami za 2 odrasli osebi, se oddaja v najem. Vse udobnosti in vse nanovo dekorirano. Vpraša se na 1049 E. 71 St., Suite 1.

Oglašajte v... Enakopravnosti

FOR VICTORY
BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

ACHING-STIFF SORE MUSCLES
For PROMPT relief—rub on Musterole Massage with this wonderful "COUNTER-IRRITANT" actually brings fresh warm blood to aching muscles to help break up painful local congestion. Better than an old-fashioned mustard plaster! In 3 strengths.

INSTRUCTORS

The Instructors Unit of the U. S. Citizens Defense Corps, has been established in an administrative order issued by James M. Landis, Director of the U. S. Office of Civilian Defense.

The insignia for Instructors consists of an inverted equilateral triangle, centered above which is a falling bomb, to the left of which is a chemical retort, and to the right of which is a flame in red, within a white triangle in a circular field of blue. The insignia may be used generally but not on arm bands or brassards.

Duties of the Instructors in the U. S. Citizens Defense Corps shall consist of giving courses of training and instruction to units of the Defense Corps, as prescribed from time to time by orders or instructions of the Director. Appointment as instructors shall be restricted to eligible persons who have registered for training and have satisfactorily completed prescribed and approved courses of training or instructions, by the Local Defense Council, on the basis of ability to perform prescribed duties by the legally authorized appointing authority of any State or community subject to any further rules, regulations, or orders, issued by the Director.

Instructors who are graduates of War Department Civilian Protection Schools may wear the prescribed insignia encircled by a wreath of laurel.

"STRICTLY PRIVATE"
Trademark Registered U. S. Patent Office

DEAR MOM:—
THE NEXT TIME AUNT TESSIE WANTS TO DO HER BIT FOR THE WAR EFFORT PLEASE ASK HER TO DO IT WITH UNITED STATES WAR BONDS...
YOUR SON
1st Class Private Peter Plinko

Wide World Features
U. S. Treasury Dept.]
—Courtesy Wide World Features.

CHRISTMAS SEALS
1942
MERRY CHRISTMAS

... Protect Your Home from Tuberculosis

NAPOLEONOVA TAJNA LJUBEZEN

Zgodovinski roman

Z zamoklim in čudnim glasom je Napoleon časih deklariral kitice iz spevov svojega najljubšega pesnika Ossiana. Mariji pa ta pesnik ni posebno ugajal. Pust in nabuhel se ji je zdel; veliko rajša je imela Vergila in Homerja, ki ju je dobro poznala. Neredkokdaj sta se dolgo časa pričkala o tem. Nato se je mahoma premislila; stopila je h klavircimbalu in zaigrala kratek napev.

Malokdaj je govorila o politiki. Zanimala se je zanjo z vsem svojim živahnim umom, a zadovoljevala se je s tem, da je poslušala Napoleona, kadar ji je našteval svoje armade, razvijal svoje zvezne in vojne namene ter razlagal svoje večne sanje o vladi nad vso Evropo, iz katere je hotel izključiti samo Anglijo. Bil pa je predmet, o katerem se ji je dajal pogosto in rade volje poučevati. Ta predmet, je bil Poljska.

Z lahko počujim, jasnim glasom, v katerem je še vedno pozvanjal rahel slovanski odmev, je obujala slavno preteklost svojega naroda, neprestane boje za obrambo vere v tistih mračnih časih, ko je hotela naraščajoča turška povodenj zaliti vso Evropo. Spretno je podarjala stoletno prijateljstvo, ki je družilo Poljsko in Francijo, srečne zveze proti Habsburžanom in nato) končni polom Poljske, ko se je oddaljena Francija sama razjedala v svoji revoluciji. In vsakokrat je končala s tem, da je vprašala Napoleona, ali takšna plemenita, junaška dežela ne zasluži, da jo veliki cesar zahoda — samenu sebi v prid — obudi v življenje.

Tedaj se je Napoleon nasmehnil. Razumel jo je, da ohranja domovini zvestobo, in ničemurno misli na to, da hoče s tem zgolj slavo njegove lastne dežele. "Potrpeti moraš," je rekel. "Kar sem obljubil, bom tudi storil. Vse to pa ni delo enega dne. Za obnovo Poljske je storjen šele prvi korak. Saj veš, da pripravljam svoja dejanja daleč naprej. Leto dni, dve leti naprej že vem, kaj bom storil. Moje življenje je vse v prihodnosti. Davi sem na primer določil, kaj storim prihodnje poletje. Daj, da ti povem, Marija, a strogo zaupno. Julija meseca 1809. bom na Dunaju ..."

"V gosteh pri cesarju Francu?" je začudeno vprašala Marija Walewska.

"Nu, mislim, da mojega obiska ne bo posebno vesel."

"Kaj? Tako hitro spet nova vojna?"

"Da," je rekel Napoleon. "Neogibna je. Avstrija se noče vdati. Skrivaj se oborožuje. Jaz se delam, kakor da ne bi bilo nič, v tem pa pripravljam vse, da Avstrijo presenetim ... Kaj ti je?"

Guba se je bila zarezala Mariji Walewiski v krasno, belo čelo. Zašepetala je:

"Bojim se ... Za vas in zase, sire, se bojim teh vojna, ki bruhajo vsak trenutek."

"Zame? Kako to misliš? ... In če bi že umrl! Kaj pa je smrt? Večno spanje ..."

Premolknil je. Marija Walewska si je bila pokrila oči z roko in tiho zajokala.

Napoleon jo je poljubil.

"Kakšen otrok si! Jokati — zato! Saj se le šalim, Marija."

"Ne govorite več takih strašnih reči."

"Ne bom, obljubim ti. Saj mi je tudi treba življenaj, bolj kakor kakemu navadnemu smrtniku, da utrdim vse, kar sem

ustanovil. A bogme, dovolj mošč je še v meni, da ućakam 99 let. Nikoli nisem imel težav, ne z glavo ne s srcem ali z ledcem."

Zabrundal je pesmico, po kateri je plesal nekdanje dni, ko je bil še poročnik v Valenci. Zdaj ni več plesal, a ta popevka mu je bila ostala ljuba ...

Obraz Marije Walewske se je bil spet zjasnil.

"Vidiš," je izpregovoril, "zame se ni bati svinčenke. Naloženo mi je, da izpolnim usodo, in usoda se bo izpolnila. Zmerom sem imel srečo, ali boljše, nesreča, težave in nevarnosti so se zmerom umikale moji volji. In razen tega, saj sem ti že pravil, da imam zvezdo. Moja došla Saverija mi jo je pokazala, ko me je v Ajacciu pestovala na kolenih. Lahko rečem, da je nisem nikoli izgubil izpred oči. Videl sem jo pri Autunu, ob večerih, ko sem slonel na oknu svoje sobice in se vdajal svojim otroškim sanjam. Lesketala se je na zimskem nebu, ko sem krenil v Italijo. V Egiptu sem jo spet našel. Videval sem jo ob vseh odločilnih urah svojega življenja, dne 18. brumaira, v Marengu, pri Slavkovu, pri Friedlandu. In vidim jo še danes ta dan ..."

Prijel jo je za roko, jo odvedel k oknu in odgrnil zaveso. Nebo je bilo posejano z zvezdami.

"Glej," je tiho dejal, "onale, ki se tako blišči — nedaleč od velikega medveda — ta je moja, Marija! — Dokler jo bom videl, bo sreča z menoj."

Marija Walewska je zmajala z glavo, kakor da ne more verjeti.

Tedaj je burno vzkliknil:

"Menda ne dvomiš, da so stvari, ki jih človeško oko ne more predreti, in da poseza usoda v našo pot? Ali nisem sam primer, da je tako? Kaj bi bil danes vkljub svoji volji, da se povzdignem in dosežem uspeh, če bi ne bilo nepričakovanega dogodka — če bi ne bilo sreče, ki je dala, da sem se povzpental od stopnje do stopnje, dokler nisem sedel na prestolu? Malo je manjkalo, pa bi se bil leta 1792. izselil. Samo pomanjkanje denarja mi je obranilo ... Zakaj so izbrali prav mene da sem dne 13. vendemiaira rešil konvent? Zato, ker je bil Barras v Toulonu slučajno govoril z menoj."

Izvelel je tobačnico, potegnil njen vonj v nosnice in jo spustil nazaj v žep.

"Oh, kak roman je moje življenje! Če primerjam svoj današnji položaj s težkimi leti svoje mladosti, se mi zdi, da sanjam ..."

In že je jel opisovati Mariji Walewiski svoje mladenišvo, leta na vojaški šoli in težave slabotnega, malega štipendista, norčevanje, tovarišev, ki so bili imenitnejšega rodu ... In potem čase, ko je bil mlad častnik v Auxonnu in je glodal suh kruh, si sam snažil obleko in poznal samo eno radost, samo eno tolažbo: delo. Divje, srdito delo, ob katerem je časih kar omedlel!

Nikoli ga ni motila v teh dolgih samogovorih, v katerih je tako rad pripovedoval o sebi, se razčlenjeval in grabil po ozadjih in tajnih vzmeteh svojega ravnjanja. Pri drugih poslušalcih se mu je pogosto dogajalo, da je olepševal in se ni zvesto držal resnice; pri Mariji Walewiski je bil pa bolj pošten. Vedel je, da ga razume. Kakor on, je tudi ona pomnila težke čase. Zaradi te podobno-

Ruske čete na pohodu proti Stalingradu

Na gornji sliki vidimo rusko pehoto na potu v vnaprejšnji pripravljeni pozicije v Stalingradu.

sti svojih usod sta čutila drug do drugega še toplejšo nežnost, da, nekakšno sorodstvo, ki je poglabljalo njuno ljubezen.

"Tudi jaz sem bila siromašna," je rekla. "Moji ljudje so živeli v hudi stiski. Saj prav zato sem se odločila, da jih zapustim in se omožim. Potem pa dolgo nisem več okusila veselja."

"Res je, Marija. In tvoj vdani, nekam otožni značaj in to nagnjenje k resnobi, ki jo pri ženskah tolikanj ljubim, sta prav gotovo tisto, kar me je vlekelo k tebi."

Nato se je znova vrnil k sebi in se potopil v svojo preteklost, ob kateri je še živječe doživljal blišči sedanjosti.

"Če bi me bila poznala v časih revolucije! Takrat sem bil suh in bled. S svojimi slokimi rameni, vdrtimi prsi in slabo uniformo nisem bil prav nič podoben tistim, ki ugajajo lepim ženam. A vendar sem stopal po ulicah lahkih nog, z glavno polno načrtov. Veroval sem vase. Zmerom sem veroval vase, tudi v najtemnejših trenutkih!"

Ta vera je pojasnjevala večino njegovih dejanj. Dovoljevala mu je napon in odločnost, preračunanost in neskrbnost ter mu dajala čudovito mnogoter-

nost bitja, ki ga je dolgo časa varovala prevelike utrujenosti. Obnavljal se je sleherni dan.

Napoleon je hodil nekaj minut sem ter tja, nato pa spet prisedel k dragi in jo prijel za roko. Marija Walewska ni več nosila poročnega prstana; namočil ga je bil votel obroč, v katerem so bili Napoleonovi lasje in v katerega je bilo vrezano posvetilo: "Kadär me ti ne boš ljubila, te bom jaz še vedno ljubil." Cesar ji ga je bil podaril v Kraljevcu. Časih je postala Marija Walewska žalostna in rekla, da ona pač ne bo prva nehala ljubiti, ampak slutnja ji pravi, da ga bo dalj ljubila kakor on njo.

Nad tem se je Napoleon vsakikrat razjezil. "Mar ne veš," je vzkliknil, "da se bitje, kakršno sem jaz, nikoli ne izpremeni? Rojen sem bil za rodbinsko življenje. Če sem Jožefino varal, sem jo varal le zato, ker me je ona začela varati. Toda ženske, ki sem jih imel, ne pomenijo nič več kakor obed, ki sem ga použil pred dvema letoma. Pri tebi, Marie, je stvar povsem drugačna. — Ti ne bi smela dvomiti o meni."

(Dalje prihodnje)

Urednikova pošta

Dvajsetletnica

Euclid, Ohio. — Društvo Cvetiči Noble št. 450 S. N. P. J. priredi dvajsetletnico svojega obstanka v nedeljo, dne 15. novembra v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

Obzor društva je naprosil razne talente za sodelovanje pri programu.

Program je zelo bogate vsebine, podane bodo razne godbene in pevске točke ter druge zanimive točke. Nastopili bodo harmonikarji, skupno in posamezno, razni solisti in dueti in pevski zbor Slovan. Videli boste tudi takozvani Bataan.

Začetek programa bo ob 3:30 uri popoldne. Cenjeno občinstvo je vrludno vabljenno k obilni udeležbi. Posebno bi bilo želeli, da bi se člani društva polnoštevilno udeležili te proslave.

Torej, na svidenje v nedeljo popoldne, v dvorani Društvenega doma na Recher Ave.

F. Požar.

32. obletnica društva Slovenec št. 1 S.D.Z.

Cleveland, Ohio. — V soboto večer, 14. novembra bo društvo "Slovenec" št. 1 S. D. Z. praznovalo svojo 32. obletnico obstanka z veliko pesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma. Obenem se bo praznovalo tudi zmago kupe, ki jo je društvo dobilo v zadnji kampanji za novo članstvo. To kupo je prejelo društvo Slovenski dom št. 6 S. D. Z., toda v juniju tega leta, si jo je pa naše društvo priborilo.

Godba za ples bo izvrstna in sicer bo igral Pete Srnick orkester. — Vstopnina k tej slavnosti je samo 40c, fantje, ki so v vojaški službi in bodo na ta večer na dopustu, so vabljeni,

da pridejo in so vstopnine prosti.

Prijazno vabimo vse naše prijatelje in znance, zlasti pa članstvo S. D. Z., da poseti to veselico in pomaga k čim večjemu uspehu 32. letnice!

Obzor.

SODBE ITALIJANSKEGA VOJASKEGA IN SLOVENSKEGA NARODNEGA SODISCA

(Nadaljevanje s 1. strani)

poru, obtoženemu: obsoja vsakega posebej na dosmrtno ječo, s stroški in zakonitimi posledicami, vključno trajne zadržane javnih služb, zakonitega preklca in objave sodbe v listih "Il Piccolo" in "Jutro."

Vojni vrt v zvezdi

Med mnogimi drugimi mestnimi zemljišči je bila letos tudi vsem Ljubljancem ljubša

Zvezda spremenjena v vrt ter spomladaj zasajena predvsem s krompirjem.

Podžupan comm. dr. Salvatore Tranchida si je ogledal koprpanje krompirja ter z velikim zadovoljstvom poslušal poročilo vodstva mestne vrtnarje.

Slovensko narodno sodišče

V Selcih pri škofji Loki so te dni pokopali župana Benedetta Franca, daleč naokrog znanega žagarja in mlinarja, ki je padel od kroglice komunističnega rila. Na grobu se je od župana poslovil okolišni vodja, ki je udarjal, da je bil pokopani Benedik prvi skupinski vodja Komuške domovinske zveze v Selcih, ko je bila v kraju ustanovljena stranka, tudi njen organizacijski vodja. Bil je vzgled političnega vodje tako po svojem delu kakor po svojem nacionalno-socialističnem življenju.

Ustanovljeno 1908
ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO
PRESKRBI
Haffner Insurance Agency
6106 St. Clair Ave.

ZAVESE Tu si lahko izberete kakor-šnekoli vrste zaves, katerih imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcih.
ZA POPRAVILA NE RAČUNAMO
Odprto ob večerih do 9. ure
Parkwood Home Furnishings
7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511
Vprašajte za Jennie Hrovat

NAZNANILO
Cenjenim prijateljem in znancem, ter našim gospodinjam naznanjamo, da smo nanovo otvorili
GROCERIJU
v prejšnjih prostorih Ludvika Metlika, na
1151 Addison Rd.
Toplo se priporočamo vsem starim in novim odjemalcem, da nas obišejo. Vedno bomo postregli z najboljšimi jestvinami po zmernih cenah. Pridite in se boste sami pričevali.
Caroline Jelovich in Anna Toih

Ne pozabite
Kupujte v CASS LEKARNI med
9.30 uro zjutraj in 10.30 uro zvečer
Prinesite vaše zdravniške recepte k nam. Vedno jih bomo točno in natančno spolnili. Mi sodelujemo z vašim zdravnikom, da vas obdržimo zdrave.
John E. Cass Ph. C.
— LEKARNAR —
Vaš lekarnar preko 35 let
797 East 185th St. — IVanhoe 2877

VABILO H
KONCERTU in IGRI
"Baby je bolan"
katere priredi
Mladinski pevski zbor SDD
V NEDELJO, 15. NOV., 1942
v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
Pričetek ob 3.30 uri popoldne
Zvečer sledi ples, za katerega igra John Pecoraro orkester.
Prijazno se vabi cenjeno javnost na čim večji poset te priredbe!

U blag spomin
ob drugi obletnici smrti
našega preljubljenega
soproga in očeta
**MIHAELA
MAHNE**
Umrl je dne 14. novembra,
1940

Ljubi soprog in oče!
Že dve leti žalosti je v naših srcih,
toda ostaneš nepozabljen za vedno.
Položili Te smo v hladni grob, dne 18. novembra, 1940
Mi bomo za Te molili in prosili Boga.
V spominu nam ostaneš za vedno!
V duhu med nami še vedno živiš,
V grobu hladnem sladko spiš.

Zalujoči ostali:
Helen, soproga
Mike, John in Frank, sinovi
Mary, Rosie, Anne in Helen, hčere
več vnukov in vnukinj
Matija in John, brata
Rosie in Urška, sestri

V CLEVELANDU, O., dne 14. nov., 1942.

Golovo zdaj zaslužim več!
Toda ni mi treba vsega
potrošiti, kaj!

Če verjamete ali ne, še vedno se dobe močje, ki mislijo, da morajo potrošiti \$50 ali več za dober površnik. Lahko vzamete našo besedo, da vam ni treba napraviti take luknje v vašo denarnico. Ustavite se pri Richman's in pogledajte, kako fino suknjo lahko dobite za \$24.50 ali \$29.50.

Marsikateri moški je že to napravil in v svoje začudenje pronašel, da imamo mi prav suknjo, ki si jo je želel, in za mnogo manj denarja, kot je pričakoval plačati.

Naša izbira je velika in kompletna ter vsebuje vsak vzorec, modo in mero.

STANDARD KVALITETA 24.50
Obleke, površniki, suknje
NAJBOLJŠA KVALITETA 29.50
Obleke, površniki, suknje
RICHMAN BROTHERS
Tri prodajalne v Clevelandu
736 Euclid Avenue
Prospect vogal Ontario
5716 Broadway
60 prodajalen v drugih ameriških mestih